

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/32/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6125248951
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2025:6125248951.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 976,91 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu žalobcu zamietá.

Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 976,91 eur, úroku v sume 9,68 eur, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,15% ročne zo sumy 1017,45 eur od 27.12.2024 do 19.1.2025, vo výške 8,15% ročne zo sumy 976,91 eur od 20.1.2025 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovanou ako dlžníkom – spotrebiteľom dňa 19.7.2022 Úverovú zmluvu č. 1207034720 (ďalej len „ÚZ“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „ÚZP“). Predmetom ÚZ bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 1600,- eur zo strany žalobcu. Žalovaná sa zaviazala peňažné prostriedky vrátiť v 58 pravidelných mesačných splátkach po 40,54 eur. Žalovaná sa dostala do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď úver riadne a včas nesplácala, konkrétne sa žalovaná dostala do omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 20.10.2024. Žalobca Výzvou na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 04.11.2024 vyzval žalovanú na úhradu splátok, ktoré neboli riadne a včas zaplatené a súčasne upozornil žalovanú, že v prípade neuhradenia omeškaných splátok v lehote 15 dní od doručenia výzvy, sa celé plnenie zo zmluvy o úvere stane splatným. Žalovaný omeškané splátky v dodatočne poskytnutej lehote neuhradil. Žalobca Výzvou k splateniu celého úveru zo dňa 11.12.2024 oznámil žalovanej, že v dôsledku neuhradenia omeškaných splátok sa celé plnenie zo zmluvy o úvere stalo ku dňu 11.12.2024 splatným a vyčíslil žalovanému dlh. Žalobca poskytol žalovanej lehotu 15 dní na splnenie povinností, žalovaná v lehote na plnenie dlžnú sumu neuhradila, a preto si žalobca okrem dlžnej sumy uplatňuje v žalobe aj zákonné úroky z omeškania. Pred podaním žaloby vyzval žalobca listom zo 08.01.2025 žalovanú k zaplateniu aktuálne dlžnej sumy s upozornením, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradí, bude vo veci podaná žaloba, a teda žalovaná bola vyzvaná na úhradu dlhu v posledných troch mesiacoch pred podaním tohto návrhu. Žalovaná ku dňu podania žaloby celkovo uhradila sumu 1135,12 eur. Žalobca súdu predložil listiny, z ktorých obsahu vyplýva, že posudzoval s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.: 1. Interný dokument o posúdení bonity s uvedením výšky príjmu, rodinného stavu a podmienok bývania žalovaného, 2. Úverová správa z registrov dlžníkov NRKI pre účely posudzovania schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver. V rámci

postupu v poskytovaní úveru napĺňa žalobca svoju zákonnú povinnosť preverovania bonity žalovaného dôsledným zisťovaním jeho kreditného skóre, ktoré zaisťuje oddelenie úverových rizík žalobcu. Týmto procesom je posudzovaná príjmová a výdavková stránka žalovaného a ďalej sa skúmajú informácie o premenných hodnotách žalovaného ako je vek, vzdelanie, zdroj príjmov, rodinný stav, počet detí, spôsob bývania a pod. Pre tento účel je využívaný štatistický model, ktorého výstupom je pravdepodobnosť dodržania úverových záväzkov zo strany žalovaného. Tento model je postavený na logickej regresii, kde sa jednotlivé dichotomické premenné opierajú o ďalšie. Pre každú produktovú líniu potom žalobca využíva odlišný model pre zistenie kreditného skóre žalovaného. Rovnako tak sú nastavené hodnoty minimálneho kreditného skóre, ktorého nedosiahnutím je posudzovaná žiadosť zamietnutá. Uvedené posudzovanie bonity na základe parametrov vytvorených odbornými zamestnancami žalobcu vykonáva automatizovaný systém s výsledkom, ktorý predstavuje limit najvyššej mesačnej splátky. V rámci neho je overovaná schopnosť žalovaného splácať ďalšie finančné záväzky a hradiť nevyhnutné životné výdavky. Je zohľadňované rodinné postavenie žalovaného, najmä vyživovacia povinnosť, príjem partnera žalovaného, prípadne ďalšie skutočnosti. Pokiaľ z takto uvedených informácií vznikne pochybnosť o pravosti tvrdení žalovaného, pristupuje žalobca k žiadosti o predloženie potvrdenia o výške príjmu a výpisu z bankového účtu. Existenciu prípadných ďalších pochybností ohľadom bonity žalovaného minimalizuje žalobca kontrolou žalovaného v externých registroch. Využívané sú registre Sociálnej poisťovne pre overenie príjmu žalovaného a jeho zamestnávateľa, poprípade overenie poberania dôchodku a úverové registre NRKI s ktorých pomocou sa zhromažďujú informácie, ako je napr. existencia záväzkov, ich výška, historická platobná morálka žalovaného. Hodnotu informácií z týchto registrov je pritom potrebné považovať za významnú s ohľadom na skutočnosť, že poskytujú obraz o stave záväzkov u veľkého počtu veriteľov - dá sa povedať, že u prevažnej väčšiny relevantných inštitucionálnych veriteľov pôsobiach na trhu.

2. Žalobca v podaní z 28.3.2025 uviedol, že upriamuje pozornosť konajúceho súdu na skutočnosť, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď splátky úveru riadne a včas nesplácal. Žalobca Výzvou na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 4. 11. 2024 vyzval žalovaného na úhradu splátok, ktoré neboli riadne a včas zaplatené a žalobca touto výzvou upozornil žalovaného na možnosť uplatnenia práva na predčasné splatenie budúcich splátok úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní. Žalobca v prílohe tohto podania zaslal konajúcemu súdu listinu – Výpis čerpania, splátok a úhrad z ktorej vyplýva, že žalobca si počas trvania zmluvného vzťahu voči žalovanému uplatňoval nárok na úhradu sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov, a to formou úhrady nákladov za upomienky, ktoré žalovaný aj čiastočne uhradil v sume 53 eur. Žalobca následne podal návrh na vydanie platobného rozkazu, kde si tieto sankcie neuplatňuje a úhrady žalovaného zarátal na úhradu dlžných splátok. Doba trvania spotrebiteľskej zmluvy je dohodnutá na viac ako tri roky a menej ako desať rokov. Žalobca Výzvou na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 4.11.2024 vyzval žalovaného na úhradu splátok, ktoré neboli riadne a včas zaplatené v celkovej výške 93,08 eur, čo je viac ako päť percent poskytnutej sumy úveru, teda 80 eur, v zmysle novelizovaného ust. § 53 ods. 9 OZ v znení účinnom po dni 1.11.2024.

3. O nároku žalobcu Okresný súd Banská Bystrica rozhodol tak, že v rámci upomínacieho konania vydal dňa 14.5.2025 platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v súlade so žalobou.

4. Žalovaná v podanom odpore doručenom súdu 29.5.2025 žiadala súd o preskúmanie neprijateľných zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie výšky úrokov a preskúmanie, či žalobca nepochybil pri posudzovaní jej schopnosti splácať záväzok. Zároveň požiadala súd, aby prihliadol na jej aktuálnu sociálnu a finančnú situáciu a prípadný dlh jej povolil splácať v splátkach po 30,- eur mesačne.

5. Žalobca vo vyjadrení k odporu uviedol, že výška maximálnej odplaty (úroku, RPMN) v spotrebiteľských úverových zmluvách bola stanovená právny predpisom ku dňu 19.7.2022 explicitne, poukázal pri tom na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb, S ohľadom na uvedené, maximálnu výšku odplaty upravuje zákonné ustanovenie konkrétnou číselnou hodnotou ($2 \times 9,48 = 18,96 \%$) a táto hodnota odplaty nebola prekročená zmluvnými dojednaniami v úverovej zmluve (Ročná úroková sadzba: 16,64 % / RPMN: 18 %) a preto nemôže byť v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca pripojil k podaniu listinu - Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 1. štvrtrok 2022. Poukázal na úvodné ustanovenia úverovej zmluvy,

kde sú uvedené požadované informácie, podľa ktorých žalobca posúdil bonitu žalovaného. Žalobca predložil súdu listiny, z ktorých vychádzal pri skúmaní bonity žalovaného: 1. Interný dokument o posúdení bonity s uvedením výšky príjmu, rodinného stavu a podmienok bývania žalovaného ku dňu uzatvoreniu zmluvy, 2. Úverová správa z registrov dlžníkov NRKI pre účely posudzovania schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, 3. Potvrdenie zo sociálnej poisťovne za účelom overenia výšky príjmu. Žalobca trval na podanej žalobe v celom rozsahu.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Predžalobnou výzvou zo dňa 8.1.2025 s podacím hárkom, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere z 19.7.2022, Úverovými zmluvnými podmienkami platnými od 1.6.2022, Úverovou správou, Posúdením schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver, Výzvou na zaplatenie dlžnej sumy z 4.11.2024 s poštovým podacím hárkom, Výzvou k splateniu celého úveru z 11.12.2024 s poštovým podacím hárkom, Výpisom čerpania splátok a úhrad k zmluve č. 1207034720, vyjadrením žalobcu z 28.3.2025 s výpisom čerpania splátok a úhrad, odporom žalovanej proti platobnému rozkazu, vyjadrením žalobcu z 11.6.2025 s prílohami – informáciami o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch, úverovou správou, potvrdením o vykonaní overenia bonity klienta, rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredia, vyjadrením žalobcu z 23.10.2025 s prílohami – potvrdením o vykonaní overenia bonity klienta, rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredia na, úverovou správou, výzvou na zaplatenie dlžnej sumy, podacím hárkom a výpisom zo sledovania zásielok Slovenskej pošty ohľadne zásielky č. RG275434553SK, výzvou k splateniu celého úveru, podacím hárkom a výpisom zo sledovania zásielok Slovenskej pošty ohľadne zásielky č. RG275686821SK, amortizačnou tabuľkou k zmluve, vyjadrením žalobcu zo dňa 14.11.2025, ilustráciou v Sociálnej poisťovni zo dňa 20.11.2025, týkajúcou sa žalovanej a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Medzi žalobcom ako spoločnosťou a žalovanou ako klientom bola dňa 19.7.2022 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č.1207034720. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 1600,- eur. Klient bol povinný poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Úver bol žalovanej poskytnutý vo výške 1600,- eur pri ročnej úrokovej sadzbe 16,64 % p.a., RPMN predstavovala 18 %. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 58 mesačných splátkach po 40,54 eur. Splatnosť mesačnej splátky bola 15. deň v mesiaci. Dátum prvej splátky bol 4.9.2022. Celková čiastka splatná spotrebiteľom bola 2351,32 eur.

8. Podľa hlavy 5 § 1 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. – DUO (účelový úver a revolvingový úver) IHU122, platných od 1.6.2022, úver musí klient splácať riadne a včas v stanovených mesačných splátkach. Počet, výška a termín splatnosti jednotlivých splátok sú uvedené v zmluve. Jednotlivé splátky sa skladajú z príslušnej časti úverovej istiny a úrokov a úhrady za poistenie (ďalej iba „splátka“), ak nie je v zmluve alebo v týchto úverových podmienkach uvedené inak. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je splátkový kalendár obsahujúci rozpis jednotlivých splátok. Splátkový kalendár bude zaslaný po uzatvorení zmluvy.

9. Z výpisu čerpania splátok a úhrad predloženého spolu so žalobou vyplýva, že žalovaná uhradila k predmetnému úveru sumu 1135,12 eur do 19.1.2025.

10. Podľa výzvy na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 4.11.2024 žalobca žalovanú vyzval na úhradu sumy 134,08 eur s tým, že ak v lehote 15 dní od doručenia výzvy nebude uvedená suma uhradená, bude žalobca požadovať okamžité jednorazové vrátenie celého úveru. Na poštovú prepravu odovzdal žalobca výzvu adresovanú žalovanej dňa 6.11.2024. Výzva mala byť doručená dňa 8.11.2024, čo vyplýva z údajov o sledovaní zásielky č. RG275434553SK.

11. Z výzvy k splateniu celého úveru zo dňa 11.12.2024 vyplýva, že žalobca v dôsledku omeškania s úhradou záväzkov, vyplývajúcich z úveru číslo 1207034720 vyzval žalovanú k splateniu celého úveru čerpaného na základe tejto zmluvy. Na poštovú prepravu odovzdal žalobca výzvu adresovanú žalovanej dňa 13.12.2024. Výzva mala byť uložená na pošte dňa 17.12.2024 a ako neprevzatá v odbernej lehote vrátená dňa 10.1.2025, čo vyplýva z údajov o sledovaní zásielky č. RG275686821SK.

12. Predžalobnou výzvou na zaplatenie dlhu zo dňa 8.1.2025, žalobca žalovanú vyzval na úhradu sumy 1095,54 eur, a to do 7 dní od odoslania výzvy. Výzvu odovzdal žalobca na poštovú prepravu dňa 9.1.2025.

13. Podľa predloženého prehľadu úhrad na zmluvu vyplýva, že žalovaná celkovo vykonala do dňa 19.1.2025 úhrady v sume 1135,12 eur, po evidovanom zosplatnení k 11.12.2024 uhradila sumu 40,54 eur dňa 17.12.2024 a dňa 19.1.2024 sumu 40,54 eur.

14. Podľa predloženej listiny Posúdenia schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver je zrejmé, že žalovaná bola pri posúdení žiadosti vedená ako dôchodca s príjmom 336,- eur mesačne. Splátky iným spoločnostiam uvedené v žiadosti – 0 eur. Bolo uvedené, že je vdova, počet detí 0, druh bývania - vlastný dom/byt.

15. Podľa predloženého dokumentu „Úverová správa“ nemala žalovaná existujúce úvery, pričom žiadosť o splátkový úver v sume 500 eur z 26.10.2021 jej bola odmietnutá, rovnako aj žiadosť o úver kartový s úverovým rámcom 650 eur z 17.7.2018. Podľa predloženého Rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia z 2.12.2021 bol žalovanej od 1.1.2022 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 65,30 eur a vdovský dôchodok na sumu 271,40 eur.

16. Žalobca vo vyjadrení z 23.10.2025 uviedol, že žalovaný bol upozornený na možnosť uplatnenia práva na predčasné splatenie budúcich splátok úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní. Žalovaný napriek výzve dlžné splátky neuhradil, a teda žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti budúcich splátok úveru. Žalobca predložil súdu listinné dôkazy, z ktorých obsahu žalobca posudzoval schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver: Interný dokument o posúdení bonity s uvedením výšky príjmu, rodinného stavu a podmienok bývania, Úverová správa z registrov dlžníkov NRKI pre účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, Doklad o výške dôchodku. Žalobca zverom uvádza, že zmluva obsahuje všetky obsahové náležitosti a RPMN je vypočítaná na základe údajov uvedených v úverovej zmluve za predpokladu, že: „Predpoklady použité pre výpočet – dátum poskytnutia úveru 4.08.2022 s mesačnou splátkou 40,54 eur a počtom splátok 58.“ Žalobca trvá na podanej žalobe v celom rozsahu, považuje ju za dôvodnú, ale z opatrnosti ako podpornú procesnú obranu pre prípad, ak by súd dospel k právnomu záveru o neplatnosti právneho úkonu predčasného zosplatnenia uvádza, že aj tak žalobca má právo na splatné mesačné splátky úveru v sume 40,54 eur ku dňu vyhlásenia rozsudku s poukazom na: §566 ods. 2 OZ - Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III.ÚS 260/2021-41 zo dňa 26.08.2021, Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. júla 2025, sp. zn. 10CoCsp/11/2025, odsek 39., Uznesenie Krajského súdu v Prešove 4. marca 2025, sp. zn. 13CoCsp/29/2024, odsek 22, Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. januára 2024, sp. zn.:3CoCsp/42/2023, odsek 19., Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 3. apríla 2023, sp. zn.:3CoCsp/51/2022, odsek 15., Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. januára 2023, 7CoCsp/29/2022. Žalobca v podaní z 14.11.2025 uviedol, že zotrváva na podanej žalobe v celom rozsahu.

17. Vo vyjadrení z 14.11.2025 žalobca uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu.

18. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na

bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov^{1c}) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

20. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľa, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

22. Podľa 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvoj tretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 7 ods. 19 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

24. Podľa § 7 ods. 27 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

25. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

26. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:
a) druh spotrebiteľského úveru,

- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

27. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

28. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

29. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

31. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

32. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

33. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

34. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

35. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

36. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

37. Ako vyplýva z § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

38. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

39. Podľa § 879v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

40. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

41. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

42. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

43. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobcom ako spoločnosťou a žalovanou ako klientom bola dňa 19.7.2022 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č.1207034720. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 1600,- eur. Klient bol povinný poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Úver bol žalovanej poskytnutý vo výške 1600,- eur pri ročnej úrokovej sadzbe 16,64 % p.a., RPMN predstavovala 18 %. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 58 mesačných splátkach po 40,54 eur. Splatnosť mesačnej splátky bola 15. deň v mesiaci. Dátum prvej splátky bol 4.9.2022. Celková čiastka splatná spotrebiteľom bola 2351,32 eur. Žalovaná k predmetnej zmluve celkovo uhradila sumu 1135,12 eur.

44. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

45. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

46. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné.

47. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

48. Súd je toho názoru, že akékoľvek ustanovenie zmluvy, v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, v prípade, že výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka o premĺčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

49. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarcu sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

50. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

51. V zmysle § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premĺčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je zrejmé, že za vymáhanie premĺčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Začiatok plynutia premĺčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premĺčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premĺčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Jednotlivé splátky sa opäť premĺčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok.

52. Ako je zrejmé zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splatnosť úveru bola rozvrhnutá na 58 mesiacov. Prvá splátka bola splatná dňa 4.9.2022. Žaloba bola podaná na súde dňa 5.3.2025. Premĺčaná tak nemohla byť žiadna splátka úveru.

53. Je potrebné zdôrazniť, že odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

54. Súd v konaní zistil, že žalobca skúmal bonitu žalovanej predtým ako s ňou vstúpil do zmluvného vzťahu, t.j. jej schopnosť úver v budúcnosti splácať, avšak je potrebné uviesť, že toto skúmanie sa na základe predložených listinných dôkazov javí iba ako formálne.

55. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

56. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, v ktorej v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama osebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať úver nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdnými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri Rozsudok NS ČR z 25.7.2018, sp. zn. 33Cdo 2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23.09.2020).

57. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosťi. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu spotrebiteľa a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

58. Pre účely skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nepostačuje, ak dodávateľ vychádza iba z tvrdení spotrebiteľa bez toho, aby žiadal aj preukázanie tvrdených skutočností príslušnými listinami.

59. Žalobca uvádza a aj predložil v súvislosti so skúmaním bonity žalovanej interný dokument, z ktorého je zrejmé, že príjem žalovanej ako dôchodkyne a vdovy mal byť bol vo výške 336,- eur, čo je v súlade s predloženým rozhodnutím Soc. poisťovne z 2.12.2021. Výška splátky schváleného úveru bola 40,54 eur. Žalobca sa pri skúmaní výdavkov žalovanej uspokojil s nahliadnutím do úverového registra (NRKI), z ktorého je zrejmé, že žalovaná nemala žiadne ďalšie úvery, avšak žiadosť o úver z 26.10.2021, ktorého celková čiastka bola vo výške 500,- eur, jej bola odmietnutá. V danom prípade žalobca žalovanej poskytoval úver vo výške 1600,- eur, ktorého celková čiastka predstavovala 2351,32 eur. Žiadne iné výdavky žalovanej žalobca neskúmal, pričom však z predmetného interného dokumentu je zrejmé, že žalovaná býva vo vlastnom dome /byte a je vdova.

60. Žalobca vôbec za daných okolností (extrémne nízky príjem žalovanej, ktorá je vdova) neskúmal ďalej jej majetkové pomery a rodinné pomery, či spoluživúce osoby, najmä vo vzťahu k nevyhnutným výdavkom na živobytie (doklady SIPO, bežné výdavky, iné dlhy) a napriek tomu jej poskytol úver vo výške 1600,- eur, ktorý mala splácať ďalšou mesačnou splátkou v sume 40,54 eur.

61. Najzávažnejším nedostatkom pri skúmaní bonity žalovanej teda je, že nedošlo ku skutočnému overeniu výdavkov na strane žalovanej. Žalobca neskúmal skutočné výdavky na strane žalovanej, starostlivosť o ďalšie osoby a podobne. Nie je jasné aké výdavky na živobytie mala žalovaná, aké náklady mala na bývanie. Uvedené skutočnosti žalobca neskúmal napriek značne nízkemu uvádzanému príjmu a predchádzajúcim odmietnutím žiadosti žalovanej o podstatne nižší úver ako v danom prípade, pričom sama uvádzala, že je vlastníčkou domu/bytu a je vdova. Uvedené skutočnosti nemohli ostať nepovšimnuté pri riadnom skúmaní bonity žalovanej s odbornou starostlivosťou, vrátane jej bežných výdavkov.

62. Náklady na bývanie a ďalšie nevyhnutné výdavky a ani celkové výdavkové zaťaženie žalovanej žalobca preukázateľne neskúmal, preto uvedené minimálne nezodpovedá odbornej starostlivosti dodávateľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov žalovanej pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Napriek zisteniu nízkeho príjmu, žalobca nepreukázal, že by bol skúmal ďalšie skutočnosti týkajúce sa jej príjmu ani skutočné náklady na jej živobytie ani rodinné pomery.

63. Všetky zistené skutočnosti v ich súhrne mali viesť žalobcu k podrobnejšiemu skúmaniu bonity žalovanej, najmä vo vzťahu k výdavkom.

64. V danom prípade síce bolo preukázané, že žalobca mal k dispozícii rozhodnutie o výške príjmu zo Sociálnej poisťovne, výpis z NRKI, avšak nebolo preukázané, aby mal k dispozícii doklady o výdavkoch žalovanej, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO, prípadne výpisy z bežného účtu žalovanej, pri uzatváraní zmluvy.

65. Súd nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru vedomosť o majetkových pomeroch žalovanej, teda kde táto bývala, aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzala a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jej výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane žalovanej, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

66. Súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov žalovanej pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Nahliadnutie do databáz úverových registrov a databáz bánk za účelom skúmania výdavkov žalovanej súd nepovažuje za dostatočné. Výpisy z týchto databáz nepodávajú kompletný obraz o výdavkoch žiadateľa – žalovanej, nakoľko výdavkami klienta sú aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ žalobca nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či spotrebiteľ je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/18/2022 z 28.06.2022 obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022).

67. Náklady na bývanie a ďalšie nevyhnutné výdavky a ani celkové výdavkové zaťaženie žalovanej (mimo úverového zaťaženia predloženým reportom) žalobca preukázateľne neskúmal, preto uvedené minimálne nezodpovedá odbornej starostlivosti dodávateľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Napriek uvedenému poskytol žalovanej úver, ktorého celková čiastka splatná spotrebiteľom bola 2.351,32 eur. V tejto súvislosti súd poukazuje na názor vyslovený v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 530/2024 zo dňa 12.02.2025, že povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta – posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom.

68. Súd zdôrazňuje, že zo sumy životného minima nemôže veriteľ pri zisťovaní bonity spotrebiteľa vychádzať paušálne. Túto sumu treba považovať za východiskový bod minimálnych nákladov, ku ktorému je zásadne nutné pripísať ďalšie náklady. Suma životného minima, ktorá predstavuje štátom uznanú minimálnu hranicu peňažných príjmov fyzických osôb na zabezpečenie výživy a ostatných základných osobných potrieb, nutne neodráža konkrétnu sumu, ktorú na zabezpečenie svojich individuálnych základných životných potrieb musí vynaložiť potenciálny žiadateľ o úver. Nepokrýva najmä výdavky na bývanie, ktoré ju mnohokrát niekoľkonásobne prevyšujú. Rovnako nereflexuje ďalšie nutné výdavky, ako napríklad zrážky zo mzdy, náklady vyvolané zdravotným stavom, či výživné. Z tohto dôvodu je potrebné bezvýhradne trvať na požiadavke individualizovaného posudzovania úveruschopnosti, pri ktorom poskytovateľ musí brať ohľad na konkrétnu situáciu konkrétneho spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd odkazuje na použiteľnú judikatúru, najmä na rozhodnutie NSS ČR sp.zn. 9As 127/2024 z 13.08.2024: „Nejvyšší správní soud se s argumentací správních orgánů ztotožňuje. Částka životního minima, jež představuje státem uznanou minimální hranici peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, nutně nereflexuje konkrétní částku, kterou k zajištění svých individuálních základních životních potřeb

musí vynaložit potenciální žadatel o úvěr. Nepokrývá zejména výdaje na bydlení, které ji mnohdy několikanásobně převyšují. Rovněž nereflkuje další nutné výdaje, jako například srážky ze mzdy, náklady vyvolané zdravotním stavem, či výživné. Z tohoto důvodu je třeba bezvýhradně trvat na požadavku individualizovaného posuzování úvěruschopnosti, při kterém poskytovatel musí brát zřetel na konkrétní situaci konkrétního spotřebitele.“

69. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať obraz ani o výdavkoch klienta. Pri overovaní bonity žalovanej nemal žalobca k dispozícii údaje o výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovanej o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18Co/144/2019 z 27. 05. 2020 v súvislosti s posudzovaním bonity žalovaného v obdobnej veci žalobcu.)

70. Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na posúdenie úverovej bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju možné považovať ani za účinnú, ani za primeranú a ani za odrádzajúcu (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 530/2024 zo dňa 12. februára 2025).

71. Uvedené je možné považovať iba za formálne overenie bonity žalovanej, nie však skutočné overenie bonity s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

72. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/17/2024 zo dňa 27.6.2024 vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (obdobne rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 16CoCsp/1/2023 zo dňa 25.7.2023).

73. Mohlo by sa teda zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady. Je ale zrejme, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu - teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne, t. j. boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté (rovnako porov. vyššie cit. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 530/2024 zo dňa 12. februára 2025).

74. Z cit. nálezu tiež vyplýva nasledovné: „Súd rozhodujúci vo veci je teda povinný (ex offio) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi

odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva.“

75. Povinnosť súdu ex officio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenj s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

76. Žalobca však vôbec neskúmal ďalšie reálne výdavky žalovanej, nezisťoval, aké ďalšie výdavky má spojené so stravovaním, cestovným, ubytovaním, ošatením, platbami za mobilný telefón, internet, a ďalšie. Podľa názoru súdu konanie žalobcu pri posudzovaní bonity žalovanej bolo bez náležitej odbornej starostlivosti, pričom vôbec nezohľadňovalo individuálne pomery žalovanej a jej výdavky, ktoré žalobca vôbec neskúmal, keďže je zrejmé, že žalovaná musela mať v čase poskytovania úveru popri mesačnej splátke vo výške 40,54 eur aj iné výdavky. Veriteľ by mal venovať skúmaniu bonity klienta zvýšenú starostlivosť a neuspokojiť sa s výdavkami len vo výške životného minima. Navyše z nariadenia NBS vyplýva, že výdavky spotrebiteľa na živobytie nemôžu byť bez ďalšieho nahrádzané životným minimom, ale toto životné minimum tvorí najnižšiu možnú čiastku nákladov na živobytie. Žalobca nepreukázal kedy a či vôbec zisťoval aj ďalšie bežné výdavky žalovanej, napr. na domácnosť, stravu, atď. Žalobca mal pritom, ako zo zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, pri posúdení schopnosti dlžníka splácať úver konať s odbornou starostlivosťou. Podľa názoru súdu je odborná starostlivosť poskytovateľa úverov starostlivosťou odbornou vtedy, ak je komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splácať úver, rozsah ktorých bude daný individuálnymi okolnosťami. Nie je odbornou vtedy, ak je povrchná, ak je jej zmyslom expanzia kvantity bez zohľadnenia kvality, a to nielen vo vzťahu k spotrebiteľom, ale aj vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne ohrozené taktiež. Aj keď zákon ukladá spotrebiteľom povinnosť poskytnúť údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi jeho schopnosť splácať úver, nezabavuje to veriteľa jeho povinnosti údaje získané od spotrebiteľa v rámci možností preveriť a následne profesionálne vyhodnotiť. Veriteľ musí náležite zisťovať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a požadovať doklady k jeho tvrdeniam. Veriteľ by mal úverovú bonitu dlžníka aktívne zisťovať a preverovať. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Žalobca v posudzovanom prípade vôbec neskúmal reálne výdavky žalovanej, nezisťoval aké ďalšie výdavky má spojené so stravovaním, cestovným, ubytovaním, ošatením, platbami za mobilný telefón, internet, a ďalšie. Na základe uvedených skutočností dospel súd k záveru, že žalobca ako veriteľ porušil svoje povinnosti overiť úverovú schopnosť žalovanej ako spotrebiteľky, keďže jej poskytol úver bez overenia údajov o jej ekonomickej situácii, avšak bez akéhokoľvek ďalšieho preverenia a aktívneho zisťovania jej bonity so skúmaním jej výdavkov (na zabezpečenie bývania, energií, stravy, dopravy, telekomunikačné služby, poistenie, výdavky osobnej spotreby, atď.).

77. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovanej ako spotrebiteľky v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 veta druhá zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, že by pred uzavretím zmluvy o úvere zisťoval a vyhodnotil dostatočným spôsobom príjmovú a výdavkovú stránku žalovanej. Navyše skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať aj o pôžičky súkromné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nebanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

Na základe uvedených skutočností možno uzavrieť, že v súdenom spore neboli splnené podmienky na platné vyhlásenie úveru za predčasne splatný, a zároveň zo zistených skutočností vyplývajúci postup právneho predchodcu žalobcu je možné v konkrétnych okolnostiach zisteného skutkového stavu hodnotiť podľa ustanovenia § 11 ods. 2 prvá a druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch ako nekonanie s odbornou starostlivosťou pri posúdení splácať spotrebiteľský úver, ako aj hrubé porušenie tejto povinnosti s dôsledkami, ktoré z porušenia vyplývajú, t. j. zánik oprávnenia od spotrebiteľa vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a tiež bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

78. Pri poskytnutí úveru spotrebiteľovi bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

79. Ďalej je však potrebné uviesť, že predmetný úver je bezúročný aj z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch.

80. Článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, zmenenej smernicou 2011/90, sa má vykladať v tom zmysle, že: predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy (porovnaj Rozsudok Súdneho dvora (siedma komora) z 23. januára 2025 vo veci C 677/23).

81. Vo svetle citovaného rozsudku Súdneho dvora EÚ je potrebné znenie § 9 ods. 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch chápať tak, že v zmluve musí byť uvedená správna RPMN a zároveň všetky predpoklady, ktoré boli použité na jej výpočet. Tieto predpoklady nemôžu byť roztrúsené v texte zmluvy tak, aby nútili spotrebiteľa vlastnou pátracou, resp. vyhľadávacou činnosťou dané predpoklady identifikovať a zhrnúť. Predmetom konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom vnútroštátne právo im odporuje, ma súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. Mimo rozumných pochybností doterajšia judikatúra Najvyššieho súdu SR ohľadne uvedenej otázky (R 86/2021), bola medzičasom prekoná rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-677/23. Súd sa preto musel odkloniť od záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci zverejnenej v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 86/2021 (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoCsp/10/2025 z 19. 06. 2025, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 27CoCsp/12/2025 z 16. 07. 2025, osobitne v obdobnej veci žalobcu porovnaj v súvislostiach závery uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/30/2024 z 27. 02. 2025).

82. Vzhľadom na vyššie uvedený záver Súdneho dvora Európskej únie, podľa názoru súdu bod zmluvy označený ako "Bezúčelový úver" obsahuje len všeobecné rámcové okolnosti používané pri výpočte RPMN a nepredstavuje konkrétne vyjadrené predpoklady pre výpočet RPMN.

83. V tomto smere treba vychádzať z článku 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, podľa ktorého ročná percentuálna miera nákladov, ktorá sa na ročnom základe rovná aktuálnej hodnote všetkých záväzkov (čerpania, splátky a poplatky), budúcich alebo súčasných, na ktorých sa dohodli veriteľ a spotrebiteľ, sa vypočíta na základe matematického vzorca uvedeného v prílohe I., časti I. Podľa odsek 2 článku 19 tejto smernice, na účel výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa určia celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o úvere a iných poplatkov, okrem kúpnej ceny, ktorú je povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo služieb bez ohľadu na to, či sa transakcia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpanie, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpanie a ostatné náklady.

84. Pokiaľ ide o slovenské právo, treba konštatovať, že predpoklady pre výpočet RPMN sú súčasťou údajov, ktoré sa komponujú do vzorca pre výpočet RPMN a tento vzorec - tzv. základná rovnica vyjadrujúca rovnosť poskytnutého spotrebiteľského úveru na jednej strane a splátok a poplatkov na strane druhej, je uvedená v prílohe č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Vychádzajúc z týchto zdrojov treba konštatovať, že do výpočtu RPMN sú zahrnuté všetky náklady spojené s úverom, teda výška úveru, ktorý poskytne, doba splácania úveru, náklady spojené s poskytnutím úveru (ako napríklad spracovateľský

poplatok, poistenie), výška mesačných splátok, úroková sadzba, ako aj poplatky spojené s úverom, a to buď jednorazové poplatky, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť na začiatku alebo v priebehu úverového vzťahu, alebo pravidelné poplatky, ktoré spotrebiteľ platí mesačne spolu so splátkou úveru alebo v akejkoľvek inej periodicite, teda napríklad poistenie úveru. Tu je potrebné uviesť, že údaje o prípadnom poistení úveru boli uvedené v ďalšom bode zmluvy označenom „Poistenie a ďalšie parametre zmluvy“.

85. Tieto údaje však predmetná zmluva o úvere, ktorá bola medzi sporovými stranami uzavretá, neobsahuje v zrozumiteľnej, transparentnej a jasne označenej podobe pre spotrebiteľa, pričom v bode „Bezúčelový úver“, predposledný posledný odsek je len všeobecne uvedené, cit.: „RPMN bola vypočítaná s dátumom poskytnutia úveru 4.8.2022. Informácie o splátkach nájdete aj po registrácii na www.SpravcaFinancii.sk.“ Podľa názoru súdu takto vyznačené údaje nie sú jednoznačným uvedením predpokladov RPMN tak, ako to vyžaduje vyššie cit judikatúra súdneho dvora (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu Prešove sp.zn. 13CoCsp/16/2025 z 18. 11. 2025).

86. Tiež je potrebné zdôrazniť, že samotný zmluvný formulár obsahuje text o uzavretí ďalšej úverovej zmluvy, a to spotrebiteľského revolvingového úveru s výškou úverového rámca 1200,- eur. Zmätočne potom pre spotrebiteľa pôsobí, ak pri splátkovom úvere je stanovená splatnosť splátok k 15. dňu v mesiaci a pri revolvingovom úvere k 20. dňu v mesiaci, avšak žalobca tvrdí (v samotnej žalobe) a tiež to vyplýva z predloženej amortizačnej tabuľky, že splatnosť splátok bezúčelového splátkového úveru bola vždy k 20. dňu v mesiaci (s výnimkou prvej splátky). Uvedené jednoznačne vytvára pochybnosti o tom, kde sú skutočne uvedené predpoklady pre výpočet RPMN úveru, ktorý bol reálne poskytnutý žalovanej, pokiaľ jednoznačné identifikovanie konkrétnych predpokladov (C 677/23) výslovne zo zmluvného formulára nevyplýva.

87. Za týchto okolností treba konštatovať, že predmetná spotrebiteľská zmluva nespĺňa požiadavky vo vzťahu k povinnosti zakotvenej v § 9 odsek 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu zavretia predmetnej Zmluvy o úvere, a to v podobe uvedenia všetkých predpokladov použitých pre výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Takáto absencia špecifikácie všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN nekorešponduje s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie aplikovateľným v tejto veci sp. zn. C-677/23 z 23.01.2025, z ktorého vyplýva (v zmysle vyššie uvedeného), že predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy. Z tohto rozhodnutia Súdneho dvora i z citovaného slovenského právneho predpisu taktiež vyplýva, že uvedenie len samotnej percentuálnej sadzby RPMN (v prejednávanej veci 18,0 % p.a.) nestačí. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel súd k záveru, že absencia špecifikácie predpokladov použitých pre výpočet RPMN má dôsledok uvedený v § 11 odsek 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda pre nedodržanie § 9 odsek 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch sa predmetný spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

88. V tejto súvislosti a odhliadnuc od vyššie uvedeného je potrebné zdôrazniť, že predmetný úver je bezúročný aj z dôvodu absencie údajov o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom ako jedného z predpokladov pre výpočet RPMN (obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch). Pokiaľ totiž ide o ročnú percentuálnu mieru nákladov, táto je definovaná v ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. h) o spotrebiteľských úveroch. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalovanú ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku. V súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp/13/2022 z 27. 03. 2023, ktorý vyššie uvedený nedostatok v obdobnej veci žalobcu považoval za dôvod bezúročnosti spotrebiteľského úveru.

89. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ust. § 9 ods.2 písm. h) tohto právneho predpisu. (v súlade s uvedeným porovnaj aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/36/2022 z 24. 04. 2023 v súvislosti s absenciou uvedenej náležitosti v obdobnej veci iného dodávateľa).

90. Žalobca mohol mať v danom prípade na základe predmetnej úverovej zmluvy najviac nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov).

91. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci. Žalobca tak mal možnosť, a to aj po opakovaných výzvach súdu a dokonca navyše tiež na pojednávaní po predbežnom právnom posúdení zo strany súdu, aby predložil súdu ďalšie listiny, či dôkazy preukazujúce jeho nárok. Vzhľadom na postavenie žalobcu v spore je v zásade neprípustné, aby dodatočne predkladal súdu dôkazy po vyhlásení dokazovania za skončené, resp. aby na takéto dôkazy odvolací súd prihliadal. Odvolací súd je síce aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie (I. ÚS 10/2017, III. ÚS 141/2019).

92. V prípade bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ako sa ním súd zaoberal vyššie (neskúmanie bonity, absencia obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere,), jedná sa iba o nárok na splatnú istinu úveru, respektíve istinu splátok, ktoré sa doposiaľ stali splatnými, a to hneď z viacerých dôvodov.

93. V prvom rade je to dôsledok neskúmania bonity žalovanej s odbornou starostlivosťou, nakoľko takýto dôsledok je časťou aplikačnej praxe odvolacích súdov spájaný aj s nedodržaním skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou (vyššie cit. ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Za týchto okolností žalobca zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, keď riadne neskúmal príjem a výdavky žalovanej, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že žalobca nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/31/2023 z 30. 01. 2024).

94. Žalobcovi tak mohol súd priznať iba istinu doposiaľ splatných splátok.

95. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, samotné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v danom prípade nemožno považovať za platné.

96. Žalobca síce v žalobe tvrdil, že úver zosplatnil pre omeškanie s úhradou splátky splatnej 20.10.2024, avšak toto svoje tvrdenie žiadnym dôkazom nepreukázal, v žiadnej z predložených výziev (z 4.11.2024 a z 11.12.2024) sa špecifikácia konkrétnej splátky neuvádza.

97. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa 11.12.2024 je preto neplatné z dôvodu absencie špecifikácie konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru. Žalobca zaslal žalovanej list označený ako výzva na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 4.11.2024, ktorým ju vyzval na zaplatenie dlžnej čiastky v celkovej výške 134,08 eur. Žalobca vyzval žalovanú k úhrade tejto sumy najneskôr do pätnástich dní od doručenia tejto výzvy s upozornením, že ak nedôjde v tejto lehote k uhradeniu dlžnej

pohľadávky, celé plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy sa stáva splatným a žalobca bude požadovať od žalovanej okamžité jednorazové vrátenie celého úveru, vrátane úrokov, nákladov a sankcií. Žalobca následne výzvou zo dňa 11.12.2024 oznámil žalovanej, že v dôsledku neuhradenia omeškaných splátok sa celé plnenie zo zmluvy o úvere stalo splatným ku dňu 11.12.2024.

98. Z predmetnej výzvy žalobcu zo dňa 11.12.2024 je zrejmé, že neobsahuje špecifikáciu splátky, s ktorou je žalovaná v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Pre platný právny úkon zosplatnenia zo strany veriteľa je nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh. Výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosť musí obligatórne obsahovať identifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedenie konkrétnej splátky je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie iba výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajá nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní (resp. môže uplatniť) svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Bez uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ dlh mienil zosplatniť nie je výzva na zaplatenie dostatočne určitá, a teda dostatočne určitým nie je ani právny úkon, ktorým veriteľ realizoval predčasne zosplatnenie úveru. Zároveň absencia identifikácie takejto splátky spôsobuje následnú nemožnosť preskúmania splnenia podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a splatnosť tohto úkonu. So zosplatnením je spojená aj otázka uplatniteľnosti pohľadávky na súde a tomu zodpovedajúcimi prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktorú môžu strany sporu v konaní pred súdom využiť, vrátane námietky premičania.

99. Špecifikácia splátky pre spotrebiteľa predstavuje podklad pre procesnú obranu a veriteľovi neumožňuje dotvárať skutkový stav takým spôsobom, aby bolo možné následne polemizovať, pre ktorú splátku veriteľ pristúpil k zosplatneniu úveru, pokiaľ ho zosplatnil platne. V tejto súvislosti súd poukazuje napr. na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.1.2024, sp. zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 6.6.2024 a uznesenie sp. zn. 6Cdo/152/2022 zo dňa 13.2.2025 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 3/2025.

100. Pre posúdenie platnosti jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu je potrebné zohľadniť špeciálnu právnu úpravu obsiahnutú v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré sa dotýkajú úverových vzťahov, kde sa má plnenie zo zmluvy vykonať v splátkach, tak ako je to aj v tomto prípade. Zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka síce *expressis verbis* vo výzve, resp. upozornení na zosplatnenie neukladá vymedzenie konkrétnej omeškanej splátky dlžníka, pre omeškanie ktorej veriteľ zvažuje uplatnenie práva zosplatniť úver, ide však o nevyhnutnú náležitosť takejto výzvy. Požiadavka špecifikácie splátky vyplýva z účelu predmetnej výzvy (upozornenia), ktorým je informovať spotrebiteľa o tom, s ktorou splátkou je v omeškaní, a zároveň pre omeškanie s ktorou splátkou veriteľ zvažuje uplatnenia práva na predčasne zosplatniť úver.

101. Predčasnému zosplatneniu úveru listami nemožno v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka priznať právne účinky pre jeho neurčitosť, a to pre absenciu vymedzenia konkrétnej splátky, pre ktorú žalobca pristúpil k predčasnému zosplatneniu celého úveru, preto je sankcionovaný neplatnosťou.

102. Pre úplnosť súd uvádza, že zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo novelizované zákonom č. 254/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 879y ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.11.2024: „Ustanoveniami tohto zákona v znení účinnom do 31. októbra 2024 sa spravujú právne vzťahy vzniknuté do 31. októbra 2024; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. októbra 2024, ak v odseku 2 nie je ustanovené inak. Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré sú v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 9 a 10 v znení účinnom od 1. novembra 2024 a v ktorých nedošlo k uplatneniu práva obchodníka podľa § 53 ods. 9 v znení účinnom do 31. októbra 2024, sa od 1. novembra 2024 nepoužijú.“ Z uvedeného možno prijať záver, že ak žalobca uplatní právo na zosplatnenie plnenia v splátkach, bude sa tento nárok posudzovať podľa právnych predpisov účinných v čase,

keď k využitiu tohto práva došlo. V posudzovanom prípade žalobca uplatnil právo na zosplatnenie úveru výzvou zo dňa 11.12.2024, preto sa nárok žalobcu posudzuje podľa novelizovaného znenia ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru súdu je však aj napriek novelizovanému zneniu predmetného ustanovenia nevyhnutnou náležitosťou výzvy s upozornením na možnosť zosplatnenia úveru špecifikácia splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní. Uvedené je možné vyvodiť aj gramatickým výkladom ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.11.2024, podľa ktorého ak sú splnené podmienky podľa odseku 9, obchodník je povinný vo výzve na vrátenie splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní, poskytnúť spotrebiteľovi dodatočnú lehotu na plnenie, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní od doručenia výzvy. Zo slovného spojenia „s ktorými je v omeškaní“, je možno dospieť k záveru, že splátky, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní musia byť z vyššie popísaných dôvodov presne špecifikované. Nestačí len uvedenie minimálnej sumy splátok, s prihliadnutím na dobu trvania spotrebiteľskej zmluvy.

103. Dôležitosť špecifikácie konkrétnej splátky je zrejماً aj priamo zo znenia zákonného ustanovenia a v danom prípade skutkovými tvrdeniami uvádzanými žalobcom. Podľa § 53 ods. 9 Obč. zákonníka môže obchodník požadovať vrátenie celého plnenia, ak je spotrebiteľ celkom alebo čiastočne v omeškaní aspoň s tromi splátkami a suma splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní, je najmenej vo výške vymedzenej v tomto ustanovení. Podľa § 53 ods. 10 Obč. zákonníka až po splnení podmienok podľa odseku 9, obchodník je povinný vo výzve na vrátenie splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní, poskytnúť spotrebiteľovi dodatočnú lehotu na plnenie, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní od doručenia výzvy. Žalobca v danom prípade tvrdí, že splátka, pre ktorú došlo k zosplatneniu bola splatná dňa 20.10.2024, avšak výzvu zaslal už 4.11.2024, preto je pre posúdenie splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 Obč. zákonníka dôležitá aj špecifikácia konkrétnej splátky.

104. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, potom žalobca mal právo len na vrátenie istiny úveru. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, mohol žalobcovi priznať iba istinu splatných nepremičaných splátok do dňa vyhlásenia rozsudku.

105. Ku dňu vydania rozhodnutia súdu bola uhradená pohľadávka do výšky 1135,12 eur, bolo potrebné započítať celé plnenie na splatnú istinu. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, bolo jeho povinnosťou sa vypořadať s amortizáciou istiny, a to prostredníctvom amortizačnej tabuľky (§ 9 ods. 5 ZoSÚ).

106. Za tejto situácie sa v prípade aplikačnej praxe sudov vyskytujú viaceré názory:

107. Podľa jedného názoru, keďže dlh žalovanej je bezúročný a bez poplatkov, v zmluve bolo dohodnuté, že dlh bude uhradený za 58 mesiacov, v takom prípade bude výška splátky istiny úveru mesačne predstavovať 27,58 eura (úver vo výške 1600,- eur : 58 splátok = 27,58 eur, splátka istiny úveru). V súvislosti s uvedeným výpočtom súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17CoCsp/38/2021 z 24. 02. 2022.

108. Podľa ďalšieho názoru je potrebné vychádzať z amortizácie úveru určenej vo formulárovej zmluve práve žalobcom. V súvislosti s takýmto postupom porovnaj závery rozsudku Krajského súdu v Prešove v rozsudku sp.zn. 5CoCsp/53/2020 z 24. 02. 2022.

109. Nakoľko žalobca na základe výzvy súdu z 16.9.2025, predložil amortizačnú tabuľku (v súlade s ust. Hlavy 5, § 2 úverových podmienok), súd primárne vychádzal z druhého vyššie uvedeného a aplikačnou praxou akceptovaného názoru.

110. Je však potrebné uviesť, že podľa predloženej amortizačnej tabuľky k zmluve č. 1207034720 predstavovala istina 1. až 58. splátky úveru sumu 27,58 eur a úrok každej splátky je uvedený vo výške 12,96 eur. Rovnako v prípade nezohľadnenia amortizačnej tabuľky pripadá na istinu sumu 27,58 eur (úver vo výške 1600,- eur : 58 splátok = 27,58 eur, splátka istiny úveru).

111. Do dňa vyhlásenia rozsudku 15.12.2025 tak bolo splatných na istine pri nezohľadnení amortizácie podľa predloženej amortizačnej tabuľky najviac 39 splátok po 27,58 eur, teda spolu 1075,62 eur a rovnako tak po zohľadnení predloženej amortizačnej tabuľky (č.l. 106 spisu), bolo podľa tejto listiny

na istine do dňa vyhlásenia rozsudku 15.12.2025 splatných 39 splátok istiny po 27,58 eur, teda spolu 1075,62 eur (posledná splátka pred vyhlásením rozsudku bola podľa amortizačnej tabuľky splatná dňa 20.11.2025), pričom uhradených je celkovo 1135,12 eur. Ak by mali byť splátky splatné k 15. dňu v mesiaci (strana 2 zmluvy), bolo by splatných najviac 40 splátok istiny po 27,58 eur, teda suma 1103,20 eur.

112. Podľa názoru súdu žalobca mohol od žalovaného vyžadovať len splatnú istinu ku dňu vyhlásenia rozsudku v zmysle amortizačnej tabuľky, podľa ktorej táto istina predstavuje 1075,62 eur (istina 39 splatných splátok podľa amortizačnej tabuľky). Uvedené reflektuje názor vyjadrený vo vyššie uvedenom rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/53/2020 z 24. 02. 2022. S poukazom na vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, súd pri nejednoznačnom výklade problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, uprednostnil ten výklad a postupoval v súlade aplikačnou praxou vyšších súdov, ktorá sleduje záujem spotrebiteľa.

113. Súd je tak toho názoru, že žalobca môže od žalovanej vyžadovať len splatnú istinu ku dňu vyhlásenia rozsudku v sume 1075,62 eur, avšak po odrátaní všetkých úhrad v sume 1135,12 eur, žalovaná momentálne nie je povinná žalobcovi hrať žiadnu sumu, preto súd žalobu žalobcu zamietol. V prípade preukázania platného zosplatnenia žalobcom by aj tak súd žalobcovi nemohol priznať viac, ako sumu neuhradenej istiny úveru vo výške 464,88 eur (1600,- eur – úhrady v sume 1135,12 eur = 464,88 eur). Nad sumu istiny úveru 464,88 eur je žaloba zamietnutá z vyššie uvedených dôvodov bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

114. Vyššie uvedené žalovanú nezbavuje povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, a to uhrádzať dlžnú sumu splátok istiny úveru, ktorá sa postupne stane splatnou v budúcnosti (každý nasledujúci mesiac), a to až do zaplatenia celej istiny úveru.

115. V prípade, že by súd vychádzal z názoru žalobcu, že splátky pozostávajú z istiny a úroku a vychádzal by z celých splátok úveru podľa zmluvy, teda 40,54 eur mesačne, by dlžná suma istiny úveru po odrátaní úhrad bola 445,94 eur (39 splátok x 40,54 eur = 1581,06 eur). O zvyšku by aj tak bolo potrebné žalobu žalobcu zamietnuť, a to nie len z dôvodu jej predčasného podania ohľadne dosiaľ nesplatených splátok, ale ako bolo vyššie konštatované nad sumu 464,88 eur aj ohľadne konštatovanej bezúročnosti úveru.

116. Pokiaľ žalobca poukazoval na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 260/2021 z 26. augusta 2021, z jeho záverov je zrejmé nasledovné: „V konaní všeobecné súdy riešili otázku výkladu toho, aký vplyv má to, že podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je úver bezúročný a bez poplatkov, na povinnosť dlžníka splatiť úver v dohodnutých splátkach. Pri zodpovedaní tejto otázky súdy dospeli k záveru, že dlžník je povinný takýto úver splatiť vo výške dohodnutých splátok, teda že záver o bezúročnosti nemá žiaden vplyv na výšku dohodnutých splátok v tom význame, že jednotlivé splátky by sa mali pomerne znížiť o úroky a poplatky. Takýto výklad všeobecných súdov nie je v rozpore so žiadnym ustanovením zákona a v podstate je vyplnením jeho medzery, či skôr dotvorením následkov pomerne nového inštitútu spotrebiteľského práva. Tento výklad vedie k tomu, že dlžník nie je povinný platiť dojednané úroky a poplatky, no istinu musí splatiť v dojednanej výške splátok. Na tomto závere nie je badateľné žiadne popretie zmyslu zákona, ktoré by narušalo spravodlivosť alebo ktoré by bolo možné považovať za svojvoľné.“

117. Zo záverov tohto nálezu je zrejmé to, že postup, ktorý súdy zvolili nepovažuje za svojvoľný a považuje ho za vyplnenie medzery v zákone. Zjednodušene povedané, ústavný súd pripúšťa, že j možné k danej problematike pristupovať aj uvedeným spôsobom, pričom nemožno takýto výklad považovať za svojvoľný. Z tohto rozhodnutia však nevyplýva, že by to bol jediný správny spôsob, alebo že by nebolo možné vyplniť medzeru v zákone iným prístupom, teda, že sa jedná o príkaz, či jediný správny výklad.

118. V tejto súvislosti však súd poukazuje na Odlišné stanovisko sudcu Petra Straku k výroku a odôvodneniu nálezu č. k. III. ÚS 260/2021 z 26. augusta 2021.

119. Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárný) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ak si akýkoľvek účastník zmluvného vzťahu, a teda nielen spotrebiteľ,

dohodne splácanie dlhu (plnenie v splátkach), takáto dohoda mu zaručuje právo na plnenie v splátkach. Uvedené právo nie je absolútne a môže byť prelomené vyhlásením predčasnej splatnosti. Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 Občianskeho zákonníka; v spotrebiteľských veciach je režim sprísnený, § 53 ods. 9). Pred všeobecnými súdmi nebolo sporné, že uvedené právo na predčasnú splatnosť sa veriteľovi (žalobcovi) nepriznalo. To ale znamená, že právo dlžníka (tu sťažovateľky) na doplatenie splátok z úverového vzťahu zostalo nedotknuté. Ak by teda súd v rozpore s obsahom zmluvy a v predstihu rozhodol o zaplatení časti nároku, ktorý podľa zmluvy ešte nie je splatný, takéto rozhodnutie by popieralo samotný úver, ktorého splatenie bolo dohodnuté v splátkach. Rovnako by boli závery napadnutého rozsudku postavené proti podstate inštitútu predčasnej splatnosti (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Takéto rozhodnutie by bolo vnútorne rozporuplné, pretože na jednej strane by vychádzalo zo stavu, že predčasná splatnosť úveru do úvahy neprichádza, no na druhej strane by predčasnú splatnosť fakticky nariaďovalo.

120. Takáto právna konštrukcia, ktorou by súd konal proti samej podstate práva na plnenie v splátkach, môže mať negatívne následky obzvlášť v prípade dlhotrvajúcich úverov a pri väčšom objeme úverových prostriedkov, tak ako je tomu v prejednávanej veci (96 mesačných splátok). Konštrukcia narúša podstatu a zmysel predčasnej splatnosti, ktorej sa v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie venuje pozornosť: V prvom rade, pokiaľ ide konkrétne o podmienku týkajúcu sa predčasného splatenia uvedenú v dlhodobých zmluvách z dôvodu neplnenia povinností zo strany dlžníka počas určitého obdobia, je úlohou vnútroštátneho súdu predovšetkým preveriť, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 77 a 78 svojich návrhov, či možnosť predajcu alebo dodávateľa rozhodnúť o splatnosti celého úveru závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná, či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nespĺnenie povinnosti dostatočne závažné vo vzťahu k dobe splácania úveru a k jeho výške, či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatňovaných v tejto oblasti a či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takéto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru (porovnaj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 14. marca 2013 vo veci C-415/11 Mohamed Aziz, ECLI:EU:C:2013:164).

121. Rozhodnutie, ktorým by súd priznal dosiaľ nesplatnú časť nároku žalobcovi, by nereflektovalo na podstatu a zmysel amortizačnej tabuľky relevantnej pri spotrebiteľských úveroch. Amortizačná tabuľka špecifikuje zložky splátok úveru podľa časti dopadajúcej na istinu, úroky a poplatky (napr. rozsudok SD EÚ z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia proti , ECLI:EU:C:2016:842). Veriteľ nemá zákonný podklad na jednostranné vypĺňanie „priestoru“ dopadajúceho v splátke na úroky istinou z inej splátky. Takéto rozhodnutie by bolo v rozpore s princípom ekvivalencie, podľa ktorého nie je prípustné v dotknutej veci postupovať menej výhodne ako v iných úverových vzťahoch, pri ktorých rovnako nie je možné naplniť predčasnú splatnosť. V preskúmvanej veci by takýmto rozhodnutím v časovom predstihu aj bez aktivácie defaultu súd neumožnil vykonať žalovanému jeho právo na ešte len v budúcnosti splatnú splátku. Takéto rozhodnutie by bolo proti podstate splátok úverového vzťahu ako zákonného inštitútu.

122. K názoru, že je potrebné vychádzať z amortizačnej tabuľky sa súd priklonil najmä preto, že bolo práve v možnostiach žalobcu, ktorý ako dodávateľ koncipoval formulárovú zmluvu, aby nastavil amortizáciu splátok úveru. Nastavenie splácania spôsobom, ako to žalobca pripravil v posudzovanej zmluve, je za riadneho chodu vecí (riadneho splácania úveru) v neprospech spotrebiteľa, ktorý uhradza najprv v značnej miere úroky a poplatky a až následne dochádza k prevažnej úhrade istiny. Pokiaľ je to práve žalobca ako dodávateľ, ktorý závadne konal, čoho dôsledkom bola bezúročnosť úveru a nemožnosť jeho predčasného zosplatenia (resp. neplatnosť zosplatenia), súd nevidí dôvody, prečo by za takej situácie mal byť zvýhodnený vo vzťahu k spotrebiteľovi opäť žalobca (!) a súd by mal v rozpore so žalobcom pripraveným obsahom zmluvy, tomuto priznať aj nárok na istinu, ktorý podľa zmluvy doposiaľ nie je splatný a uvedeným spôsobom modifikovať obsah zmluvy v neprospech spotrebiteľa.

123. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

124. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

125. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

126. V danom konaní bol žalobca neúspešný, pretože súd žalobu zamietol. Z uvedeného vyplýva, že v konaní bola plne úspešná žalovaná, ktorej patrí nárok na priznanie náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

127. Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel nemá, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovaná v podanom odpore žiadne trovy nežiadal priznať a žiadne trovy žalovanej ani z obsahu spisu nevyplývajú, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že nemá nárok na náhradu trov konania, a to aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. 6 Cdo 166/2016zo dňa 26.10.2016, obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 5/2017 zo dňa 25.1.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28.02.2018.

128. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.